

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt -- kr.
Félévre 5 " -- "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hóra 1 " -- "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

Szerkesztőség

és

Kiadóhivatal:

Fő-piacz, Simonffy-ház
a városházával szemben

Hirdetések a legnérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Miért egészségtelen a parla- lamenti helyzet?

Debreczen, márczius 15.

(T.) Magyarországon nem a parla-
menti helyzet egészségtelen, hanem az a
felfogás, amely a helyzetet fölismerni s
az a makacsság mely a körülményekhez
alkalmazkodni nem képes. Miért nem
veszesz te nekem olyan köpenyt, mint a
milyen X. grófnának van? Kérde az
asszony a férjétől. Hát csak azért nem,
— feleli a férj, — mert én nem vagyok
X gróf. És kész a családi perpatvar. Az
asszony sir és veszekszik, és elégedetlen
és örökös feldulója a családi boldogság-
nak, hogy az ő férje, miért nem olyan
mint X gróf, és ő miért nem olyan mint
X grófné! Beszélhet a férj, hogy ő er-
ről nem tehet és hogy ez nem tőle függ,
az örökös perpatvar és az örökös elége-
detlenség meg van.

Hogy van-e ilyen asszony a világon?
Akár hány! De hogy van-e ilyen párt a
világon? Nos hát az is van. Még pedig
édes kedves hazánkban mi vagyunk vele
megáldva, mert szakasztott ilyen párt a
mi szélsőbalunk.

Miért nincs nekünk oly parlamenti
helyzetünk mint Angliának? Azért mert
nem vagyunk Anglia. Hát miért nem
vagyunk Anglia? — Ennek aztán be-
szélhetsz. Pedig már a francia parla-
menti helyzet sem olyan mint az angol,
mert ha bár Franciaország teljesen ugy-
tehet és azt teheti a mit akar; külvi-
szonyai, belviszonyai is mások. Még az
égi testeknél is befolyással van egyik
égi test a másikra, mint a mily befolyás-
sal van Franciaországra Németország
meg a többi szomszéd. A német parla-
ment megint más mint a Francia. —
Németország szövetséges állam és ha ott
egy olyan parlamentet állítanak föl mint
a milyen akár az angol akár a francia,
nem bizonyos, vajjon a német államok
nem vesznek-e össze egy év alatt. —
Oroszországban meg éppen nem is merik
a parlamenti rendszert behozni. Pedig
szeretnék, mert tün állnak, de nem tud-
ják eltalálni a módot, hogy fogjanak
hozzá.

Nos hát Magyarországnak a viszonyai
meg pláne olyanok, hogy egyik
állam viszonyaihoz sem alkalmazhatók és
nemcsak oly köpönyeget nem vehetünk
ami szélső balunknak mint Anglia vagy
Franciaország, de még csak olyat se
mint Szerbia vagy Románia. Mert ha
bár Szerbia és Románia mellettünk csak
azatocsok és mi nagykereskedők vagyunk,
a mi országunk így szól: *Ausztria és
Magyarország*. "Ditrich és Gotschlig"
Az az pardon! "Ditrich és Gotschlig"
már elváltak egymástól. Jól megszédtek
magukat és külön üzleteket nyitottak.
Most az egyik nagyobb hatalom

mint a milyenek voltak husz év előtt
együtt véve. De ha ideje előtt szakadt
volna el köztük a kapocs, hát nem szét-
váltak, de szét-estek volna.

Ezt nem akarják a szélsőbalok el-
hinni: "Mert megmondta Kossuth Lajos!"
No hát *Kossuth Ferencz* is meg-
mondja, csak hogy már itthonról beszél-
get és egy kissé közelebről látja a dol-
gokat, míg ellenben *Kossuth Lajos* csak
a sajtó látcsövén nézegette. De hát ez
nem hozzánk tartozik. Tisztázza az egy-
más dolgát a két függetlenségi frakció,
mi másról akarunk beszélgetni. Mi arról
akarunk beszélgetni: *hogy miért nem
egészséges nálunk a parlamenti helyzet s
miért kell a szabadelvű pártnak a kor-
mányon maradnia még az esetben is, ha
megunta volna már a dicsőséget?*

Erről akarunk írni, mert hát ez iga-
zán furcsa dolog. Annál furcsább, hogy
nagy egyszerűsége és könnyen érthető-
sége daczára sem értik meg, nem akar-
ják megérteni. Még csak Apponyi Albert
se. Mert honnan-honnan nem vette ezt a
"magyar katonsi akadémiát" jelszónak,
a mi azelőtt nem volt programjában, de
elég az hozzá, hogy benne van most, de
éppen elégséges arra, hogy "kormány-
képtelenné" tegye őt is. Igenis, kormány-
képtelenné, ha még egyszer olyan nagyon
szónokolnak is nem angol parlamenti
helyzetünk ellen. Mert a míg egyik ke-
züket Bécs felé tartják, hogy abba vala-
mi engedményt kapjanak, de a másik
kezükben lévő buzogányt, mely a *Kos-
suth Lajos* fejét jelképezi, le nem teszik,
addig sem mi, sem ők, nem kapunk sem-
mit. Azok pedig, a kik ily követelések-
kel állanak elő, kormányra éppen nem
juthatnak, mert "Ausztria és Magyaror-
szág", még ha pusztán szövetségesek
lennének is, még akkor is meg kellene
hallgatnunk egymást, de hogy most üz-
lettársak vagyunk, a felett semmi kétség.

De hát olyan nagy dolog lenne az
a magyar katonai hitoktatás? Szó sincs
rőla. Van azonban egy mese, egy babo-
uás mese, mely legkivált katolikus kö-
rökben ismeretes és nagyon csodálnak,
ha Apponyi Albert gróf nem tudna róla.
Ha valaki egy oly bűvös körön belül
áll, a mely bűvös körön át az ördög nem
juthat az illetőhöz, hát az illető még a
kis ujját se merje a körön kívül dugni,
mert az ördög ezen kis ujjánál fogva
megragadja, a bűvös körből kirántja és
akkor aztán az ördögé lett.

Hogy mi köze a mi parlamenti hely-
zetünknek az ördöghöz? Azt én való-
sággal nem tudom megmondani, — de
ha bizonyos körök a szélsőbalat az ördög-
nél nem tartják jobbnak, arról meg nem
tehetek. És ha még csak a kis ujjakat
se engedik a körön kívül, hát az igen
nagy baj az Apponyi legujabb, szélbali
izü föltéte ére nézve.

Ime a szabadelvű párt hosszas ural-
kodásának magyarázata, akár tartja a
szélsőbal egészségtelennek e helyzetet,
akár nem. De ha valóban egészségtelen?
Ő teszi azzá, mert egy oly elvet hirdet,
a mely 300 év óta még mindig forrad-
alomra vezetett. Hiába beszélgeti, hogy
nem akar ő forradalmat, hogy nem akar
ő elszakadni: a míg azt a buzogányt a
kezében látják, beszélhet ő!

Most meg már pláne, egymásra akar-
nak licitálni. Az Ugron-Polonyi frakció,
hogy az ultramontanizmus légkörében
megfeketedett szennyest mossza, *Kossuth*
*Ferencz*en is tulliczitál. És ugyan nem
tudom, hogy ki ismerte jobban a *Kossuth*
Lajos intenczióit és *szűkebb körü néze-
teit*; hogy ki állt vele bizalmasabb csa-
ládi lábón és ki tudja jobban, hogy *Kos-
suth* mily bizalmas eszmecserét válthatott
fiaival: *Kossuth Ferencz*-e vagy *Ugron-
Polonyi*? Annyit azonban az egész világ
észlel, hogy ezek közt az urak közt, a
felett a téma fölött: hogy ki hát tulaj-
donképen a *Kossuth Lajos* örököse? Per
folyik.

Hogy ez a per hogy fog eldőlni, az,
az országra nézve teljesen mindegy. Az or-
szágra nézve az lenne kívánatos, hogy a
függetlenségi párt helyett egy olyan ellen-
zéki párt alakulna, a mely kormányké-
pességgel leirván a már annyiszor föl-
panaszolt uralmat a szabadelvű párttól
átvehetné. De a míg függetlenségi párt
lesz, addig egészséges parlamenti hely-
zetről ne álmodozunk.

— A japán-kínai háború. A kínaiak mi-
után valamennyi csatában tönkreverték magukat
a győztes Japánnak most azáltal akarnak ne-
hézségeket okozni a béke-alkudozásoknak, hogy
az ő-szes európai nagyhatalmakhoz és az Egye-
sült-Államokhoz fordultak, hogy támogatással
lépjnek közbe Kína és Japán közötti béketa-
rgyalások érdekében. A kínai kormány Formosa
szigetét, melyt Japán követel, hajlandó át-
engedni, feltéve, hogy Franciaország ebbe belea-
gyezik ami azonban aligha remélhető. Kína
egyenesen megfogja tagadni azt, hogy Mandzu-
ország egy részéről lemondjon. A pétervári
kínai követne sikerült a czárt arra bírni, hogy
az ilyen tranakcióba ne egyezzen bele. Azon-
kívül úgy látzik, hogy Kína Oroszországnak
engedmények ajánlott, melyeket titokban tar-
tanak. Tein-Tinben az a hír van elterjedve,
hogy a japánok a Mandzu dinasztiaát meg akar-
ják fosztani tróntól és a Ming-dinasztia egyik
utódát akarják a kínai trónra ültetni. Az utób-
bit köteleznék hogy a japánoknak megengedje,
hogy keresk-lem üzése céljából az ország
belsejében szabadon járhasanak, japán mérnö-
kök építsék a kínai vasutakat és japán
tiszték képezék ki a kínai hadsereget s a
tengerészetet.

— Belföldi hírek. (Miniszter tanács)
Tegnap minitertanács volt, mely az egyházpoli-
tikai kérdési foglalkozott, véglegesen megha-
tározván a módosításokat, a melyeket a fő-
rendházi táyalás során a vallásszab-
adságról szóló javaslatnál hajlandó elfo-
gadni. (A Kossuth-gyászünnepe.) A
tegnap tart minisztertanács a Kossuth

gyásznap üggyel is foglalkozott. A kormány semmi akadályt nem gördít a tervezett gyásznap elé, de megkívánja, hogy a Kossuth-gyász kieroszakolására semmi presszió se gyakoroltassék. Nevezetesen ne kívánja a gyásznap rendező bizottsága, hogy Kossuth halála évfordulójakor zárva legyenek a színházak. Bánffy miniszterelnök ebben az ügyben a képviselőház ülése alatt a függetlenségi és 48-as párt mindkét árnyalatának tagjaival érintkezett s egyenesen kijelentette, hogy a kormány a gyász bármiféle erőszakoskodása ellenében a legvégső eszközök-höz fog nyulni. — (A z E. M. K. E.) vagyona a legtöbb számadás szerint 1,154,861 forint. — (A hódmezővásárhelyi paraszti adás.) A hódmezővásárhelyi perben Muskó Sándor törvényszéki elnök befejezettnek nyilvánította a bizonyító eljárást s a párbeszédek elmondását a mai napra, az ítélethirdetést pedig szombatra tűzte ki. A városban nagy szenzációval várják az ítélethirdetést.

— Külföldi hírek. (A czári páreuropei utazása.) A Kölnische Volkszeitung állítólag diplomáciai forrásokból azt hallja, hogy a czár és a czárné a gyászév letelte után május hónapban Berlinbe fognak utazni és onnan Párisba mennek. Visszatérőben Bécsen keresztül fognak utazni. (Békülő francziák.) A Mercure de France című irodalmi szemle sok tekintélyes politikus, tudós író és akadémikus által aláírt felhívást tett közzé, a mely azt indítványozza, hogy a francziák közgazdasági, irodalmi és művészi kérdésekben közeledjenek Németországhoz és e tekintetben gyakorlati javaslatokat is tesz. — (A kielii ünnepély.) Az északkeleti csatorna megnyitása nagy nemzetközi ünnepséggel fog megtörténni. Eddigél Németország meghívását nyolcz hajós nemzet fogadta el, a melyek harmincz gőzöst fognak a kielii kikötőbe küldeni. Ausztria-Magyarország három pánczélos hajót és két czirkáló gőzöst küld Károly István főherczeg parancsnoksága alatt. — (Betiltott import.) Magyarországból és Ausztiából szállított szarvasmarhák a száji- és körömfajást behurcolták Schweiczba. A szövetségtanács ennél fogva tiltotta a Magyarország és Ausztriából való szarvasmarha-importot. — (Ujabb botrány az osztrák képviselőházban.) Az osztrák képviselőházban tegnap újabb botrány történt. Burghard képviselő ugyanis egyik lap tudósítóját e szavakkal tá-

maeta meg: „Gazficzko, ha még egyszer így irsz rólam, lelőlek, mint egy kutyát.“ A lap tudósító erre a képviselő fele fordult s így felelt: „Te kutya disznó, nem te diktárod nekem azt, hogy mit irjak. Bíráló jogomat nem megcsorbítani. Ha nem a képviselőházban volnánk, agyonütnék!“ — Az eszmecsérát azzal fejezték be, hogy kölcsönösen — fölpofozták egymást!

Az iskolák ünnepei.

— Alkalmi cikk márczius 15-re. —

Debreczen, márczius 15.

A magyar alföld iskolái ünnepet ülnék ma, a szabadság napját ünneplik. Bölcsen: mivel sem nevelhetjük jobban munkás honszerelmeire az új nemzedéket, mint a múlt nagy példáinak halás feltüntetésével és a jövő nagy reményei iránt lelkesedés és kötelességérzet ébresztésével.

Számos iskolának ünnepi programja ismeretes előttünk, mindegyikben sok lélekemelő részletet találunk. Egyet azonban hiába keresünk beunók: *a milleniumra vonatkozót.*

Hiszen ha azt mondanák a rendező intézetek, hogy elég ma a szabadság nagy napját ünnepeleink, betölti ez az ifjak szívét-lelkét: igazat kellene adnunk. De — sajnos — hogy úgy áll a dolog, hogy az ezredéves ünnepre iskolai előkészítés sehol sem indult meg, iskolai milleniumot az alföldön még nem rendeznek.

Félő, hogy a küszöbön álló nagy nemzeti ünnep készületlenül találja a népet, így *benső síkerek*, jövőnkre való kihatása kockázatos lesz. Erős nemzeti öntudat, feltétlen bizalom a magyar állam második évezredének nagy hivatásához, kifejelett kötelességérzet a magyar kultúrának hazánkban általánosítása iránt: mindez még csak csirájában szunnyad a magyar népnél. A termékony mag tavaszi elvetésének, kikészítésének utolsó ideje van már. Ha azt akarjuk, hogy ezredéves multunkhoz méltó jubileumunk legyen: itt a végső ideje annak, hogy a millenium jelentőségéről győzzük népünket meg az *iskolai ünnepek* útján.

Rendezzenek iskoláink tavaszi ünnepet, vagy az iskolai vizsgálatok ünnepeyes alkalmával kapcsolatban iskolai milleniumot.

Tegyenek Debreczen város közigazgatási és tanügyi hatóságai kellő időben lépéseket arra hogy a Junius elején itt nyitandó ifjusági játék- és tornaverseny messze vidék tanulóiérének egyszersmind milleniumi ünnepül rendeztessék.

Az ily iskolai ünnepek nemcsak az ifjúságot nevelik, hanem épen oly mértékben a közönséget, a népet is. Iskoláink közismereti tárgyakra oktatásával sem áll arányban a hazafias erényeken nevelés gondossága, céltudatos érvényesítése: egyik alkalmas eszköz ez egyensúlyhiány, helyreállítására a hazafias iskolai ünnepek, első sorban pedig most *iskolai milleniumok* tartása. Alföldi iskoláinkat ebben megelőzte a mozgékonyabb felföld. Kövessük jó példáját, rendezzünk iskolai ünnepet ezeréves alkotmányos állami létünk örömeire.

Márczius 15.

Derűs tavaszi napon ünnepi érzés az emberek szívében, jelzi, hogy ma van évfordulója hazánk szabadsága föltámadásának. A városháza ormán, az iskolákon és több középületen, a magánházak legtöbbikén a trikolor lobogtatja a tavaszi szellő.

Talán sohasem volt oly nagy jelentősége ennek a napnak, mint ma, mikor a reakció zivatarra akarja elhomályosítani a szabadság napjának fényét; ma, midőn a szabadelvű haladás szelleme viaskodik azzal a másik szellemmel, melynek a sötétség a hazája.

Debreczen város szabad polgárai e nagy napon, nemzetünk emagasztos ünnepein bizonyára velünk együtt kívánják hazánkra a tiszta áldást és hazafias érzelmekkel hangoztatják: Éljen a haza.

A márcziusi ünnep ma d. e. lefolyt részleteiről a következőkben számolnak be tudósítónk:

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Kié a legdrágább korsett.

— Irta: Krudy Gyula. —

Két héttel azután, hogy Ivanyi Mórna, a sas-ntczai nagykereskedőné egy kis apró pólyás baba gagyogása zavarta meg a lakás csendességét, szépen kitavasodott. A Gizellatéren mosolygó, teketeszemű asszonyok kezdtek sétálni, az Erzsébettér gömbökéi pedig pazarul rügyeztek ki a langyos táaszi szellő fuvallatára.

Néhány napig a szőke Ivárinéről beszélgettek, de csakhamar eikoptatottémává lön a tekintélyes diszműaru kereskedő kékszemű felesége, meg az ujszülött apró embéke is és csak unalmas ásitozással fogadták egynapon az Erzsébettérnek sütkérező asszonyai karcsu Kálmánt, a ki akkoráig pontos tudósításokkal tudott szolgálni a fiatal anya állaptáról.

Mintha megállott volna a világ!...

A quatre pletykahiéni ítségbeesetten keltek fel reggelenkint és elszátan ültek be valamelyik csöndes kávéház stokasztalához, hogy ott üljek át az egész napot, nintsem kompromittálják magukat „megrendelék“ előtt. Ah, szomorú tavasz volt az! Bizonyá fel vannak jegyezve azok a napok aQuatre St. Luitpold évkönyveiben, mikor az összes szenzációt napokig egy fess tavaszi kalap vag. egy nyerselyem tolett képezte. — A táaszi löversenyek csak hetek multával kezdődök. Korainak

találta mindenki még róla beszélni, a regatta elmarad az idén, a „nemzeti“ bea és a „népi“ ben, a ki tehette meghült; megunta már mindenik, hogy a piros bársonyos emeleti páholyokból ásitozva nézzenek rájuk Budapest legvidámabb asszonyai.

Egy napon azonban, — mint a krónikák mondják, — mosolygó tavaszi délutánon egy fehér kalapos fiatal ember, hamiskásan hunyorgatva két szemével, beszélt el érdekes „eset“ et a Cseppeliné uszonáján. A fiatal Mieckieviczné volt szó, a ki a negyedben a legdrágább korsetteket viselte. — A fiatal ember, miután aggodalmas mosolylyal kérte fel a szép asszonyokat, hogy a dolog nagyon „friss“ még és valahogy ne adják tovább, így kezdett beszélni suttogva, a fess Cseppelinéhez intézve szavait, kivel, — rossz nyelvek állítása szerint — nagyon barátságos viszonyban volt annak idején.

— Nagyságos asszonyom, valószínűleg még emlékezni fog arra, hogy mikor a negyedben szertehordták a postások a Mieckievicz eljegyzési kártyáit, e helyen sajnálkozva beszélünk a szerencsétlen emberről, a ki nem hallgatva jóakaratu barátaira, a szőke Annát vezette ol-tárhoz. Anna nagysádnak nem a legjobb hírneve volt e negyedben és mindenki tudta, hogy hosszabb ideig udvaroltatott magának egy új-épületbeli kapitányyal, kiről utóbb kiserült, hogy felesége és két gyermeke van „depo“ ban Czernovitzban. — Anna nagysád akkor állítólag lengrott a harmadik emeletről, a kapitány pedig mint egy vigadóbeli muri után egy szomorú hajnalon elmesélte, főbe

akarta magát löni. Ez azonban nagyon valószínűtlen. A kapitány ama szomorú hajnalon elég tiszteességesen be volt rugva és ha erővel el akarta volna magát pusztítani, azt megtehetette volna előbb is. A vén Adu, akinél zsugoribb fizletember aligha fordult még meg a Gizellatértől a nagy-körutig akkor általános megdöbbenést keített. A szavahívó emberek mondják, hogy egy reggelen négy darab ezrest hozott le a „pesti kereskedelmiből“ és tömött az Anna nagysád kézi kufferjébe, mivel a szép lány épen három hónapig tudott elfüldözni Marienbadban egy szőke angol missel. Sokan azt is mondják, hogy a fiatal Mieckievicz itt bolondult belé, mikor a Fürdő utcából három napi kurára lerándult a kies fürdő platáuja alá. Masok még azt is mondják, hogy Anna nagysád voltaképen mint lány nem is járt Marienbad felé és az egész idő alatt nem hagyta volna el a Nádor-utcai palotát. . . Hát az felderithetlen, hogy ez a szerencsétlen házassági fonal hol kezdődött. Elég az hozzá, hogy Anna nagysád beköltözött a fürdő-utcai Mieckievicz czég otthonába, mint háziasszony, és hatalmas kulcsomóval járkál a fehérre meszelt folyosókon. . .

A kékszemű fiatal ember itt elhallgatott. Fürkésze nézett körül a hölgyeken, hogy mind hallgatják-e. Ő rajta függött mindenkinek a szeme és a piros arczu, kacsattanó ajku Márkusné áradozva sugta a szomszédnője fülébe:

— Milyen jó elbeszélő ez a Tivadar! . . .

Tivadar miután egy pohár vizet felhajtatott, udvarisan hajlott közelébb a fess Cseppelinéhez, ugy beszédközben lehelete érte annak szép nyatát a csintalan fiu pedig nem győzött

A kollegiumban.

A magyar nemzet szabadsága feltámadását a kollegium ima termében, ott a hol 47 évvel ezelőtt a szabadság egyik legnagyobb apostolának lángszava gyújtották lelkésedre a magyart, ünnepelte ma délelőtt Debreczen közönsége. A főiskolai tanári kar már harmadik ízben rendez a nemes tanuló ifjúsággal együtt ünnepet ezen a nagy és szent napon. És a város hazafias közönsége évről-évre tömegesebben tódul e napon az oratóriumba, hol hálát ad Istennek a márczius eszmék diadaláért és új erőt merít buzdító szónoklatokból a tovább küzdésre a szabadság, testvériség és egyenlőség teljes győzelméért.

A tágas terem 9 órára zsúfolásig megtelt. Ott voltak: Kiss Áron püspök, Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester és főgondnok, Kiss Albert, lelkész és orsz. gyül. képviselő, Lengyel Imre nyug. törv. bíró, a szabad-elvű párt h. enőke, mellén a 48/49-iki honvéd egyesület jelvényével, id. Csanak József, Márk Endre, Jóna Dániel, Bodossy Pál püspöki titkár, Pongó Lajos, B Nagy János a függ. kör elnöke; a kollegium összes tanárai, a tanszakok igazgatóinak vezetése alatt. A 48-as öreg honvédek koszoruzott lobogójukkal és díszmagyarba öltözött Sebess György elnökükkel az első padsorban foglaltak helyet. Sok női hölgy is volt jelen; míg a kollegium ifjúsága teljes számmal vonult fel osztályonként csoportosulva.

A hazafias szép ünnepélyt a Mácsay Sándor énektanár és kántus praeses által vezényelt főiskolai kántus nyitotta meg Kölcsey Hymnusának éneklésével.

Csik Lajos hittanár, főiskolai lelkész lépett emtan a szószékre s gyönyörű, bibliai hangú imádságban adott hálát Istennek, a népek romolhatatlan trónosa ülő királyának, ki megengedte, hogy a magyar nemzet 47 évvel ezelőtt ezen a napon a szabaddá lett gondolatnak és magának szabadulásának haragó halleluját zenghetett. Majd azért könyörgött Istenhez, hogy hallgassa meg ezen a napon tett fogadástételeinket. Hogy mi az igazi szabadság gyermekei igyekszünk lenni, azé a szabadságé, melyre Szent Fia tanított. Hogy vagygyá és szabadságában boldoggá akarjuk tenni a hazát. Hogy a világosság, a tisztaság, a haza és király iránti szeretet akarjuk ápolni. A lendületes szép imádságot a Miatyánk elmondása követte.

Dr. Gulyás István főgymnásiumi tanár

volt a következő szónok, a ki élénk figyelemmel hallgatott, a márcziusi nagy események okaiul szolgáló előzmények élénk rajzolásával tartotta meg hatásos emlékbeszédét.

Bevezetése így hangzik:

„A keresztyén hívő minden évben elmegy egyszer az Isten házába, hogy testben-lélekben ünnepeljen hálát az örök igazság és örök szeretet kútfejének, ki a testté lett igét hallottaiból is feltámasztotta. Minden évben újra hallja, hogyan küzdött a szeretet a gyűlölettel, az igazság az álnoksággal s hogyan diadalmaskodott végre is az igazság, melyet el lehet ugyan nyomni, de elveszitem soha. És ez a kétezer éves történet a vallásos kedélynek, a magasabb eszmék iránt fogékony szívnek soha sem lesz megszokottá vagy épen unottá. Nem, mert hiszen ez a történet kisebb-nagyobb alakban, mondhatni, napoként előfordul, ha a küzdelem ma már másnemű fegyverekkel folyik is. A küzdelem folytatásához, s pedig lankadatlan folytatásához honnan merithetne a hívő lélek több erőt, tisztább lelkésedést, mint a világot újja alakított kétezer éves történetből?

Mi is eljövünk ide évenként egyszer, hogy a magyar nemzet eszméjének, melyet halhatatlan költők, Arany J. amaz örök igével jelképezett, feltámadását, diadalát ünnepeljük s hálát adjunk a népek Istenének, ki az igazság eszméjének hatalmas voltát rajtuk is fényesen bebizonyította. Elővesszük e napon második szent könyvünket, nemzeti új testamentumunkat, hazánk történelmét, melyben meg van a pusztában való vándorlás, — meg van a Kánaán elfoglalása, — meg van a bálványimádás, Jeruzsálem pusztulása, a babiloniai fogság, meg vannak az Asverusok és Hámások, de meg vannak a próféták és a Makkabeusok, s megvan a feltámadás, a husvét ünnepe is. Elővesszük ilyenkor ezt a magyar szent bibliát, elolvasuk belőle a mi husvétunk történetét, hogy ne akadjon köztünk senki, a ki a magyar sziv ideálját, mely e napon diadalra jutott, tisztán ne lássa maga előtt. Lehetne-e köztünk olyan, ki ezt a történetet megszokná, ki ennek minden egyes felújításánál szorongani ne érezné kebelét? Szorongani az örömtől, hogy ez ideál már egyszer, ha rövid időre is, valósulva volt; a reménytől, hogy egykor, talán állandóan, valósulva lesz; a vágytól, hogy annak megvalósításában mi is részt vegyünk, s a félelemtől, melyet bennünk gyarlóságunk s a leküzdhetetlennek látszó akadályok

gerjesztenek. S ha nincs köztünk senki, ki e felemelő gondolat, e lelkesítő remény megvalósulásában kételkednék: dicsekedjünk el egymásnak e nagy nap em ékével, vegyük körül hálánk és szeretetünk jelével a férfiakat, kiknek fényes pályája belénk ez édes reményt csepegtette; s ha vannak Tamásaink, kiknek kételkedése drága hitünket megbotránkoztatja: akkor is vegyük elő e nap eseményeinek emlékét, hogy szemeikről a hályogot levéve, pünköszi lélekke megtérítsük őket.“

E bevezetés után élénk színekkel ecsetelte szónok a nemzet 300 éves küzdelmét az osztrák uralom hatalmi törekvései ellen, az önvédelmi és szabadság harcok meg-meg újulását. Mária Terézia korát, a magyar iradalom akkori előharcosainak működését, Ferencz király alkotmányellenes uralkodását, — a francia forradalom szabad eszméinek leheől érintett nemzet újra ébredését Szchenyi, Deák és Kos uti vezérle alatt; a konzervatív és liberális párt küzdelmét a pozsonyi diétán; míg végre eljutott a márcziusi nagy eseményekhez. Midőn a elkes ifjúság egy napon szabaddá tette a sajtót, — és midőn Ferdinánd király a magyarok jogos kérését teljesítette s megalakult a legfényesebb miniszterium, mely valaha ország kormányzására vállalkozott.

Dr. Gulyás beszédét következőleg fejezte be a hallgatóság viharos tapsai és éljenzése között:

„Ime, mélyen tisztelt közönség, ez történet azon a napon, melynek ünnepelésére ma ide gyülekeztünk; ez az a nap, melyen Magyarország 8 millió rabszolgából ugyanannyi szabad polgárt nyert; ez az a nap, melyen a nemzet bebizonyította, hogy Európa nagy nemzetei közt nem az utolsó hely illeti meg, melyen élte második ezer évének szilárd alapjait lerakta; ez az a nap, melyen a magyar szabadság dicsőségesen feltámadott s megújulva tamadt fel; ez, melynek köszönhetjük, hogy Európa színe reánk irányult s létezésünket tudomásul vette. S bizonyára ez az e nap is, melyhez hasonlót történelmünk nem mutathat fel, melyre tekintve büszke dicsekedéssel vallhatja magát magyarnak a magyar.“

De midőn ezt a felejthetetlen napot büszkeséggel ünnepeljük, s ezt különösen nektek mondom, szeretett ifju barátim, kiknek kezeibe e haza jövődjé letéve van, — ne legyen ami örömről pusztán öröm, hanem legyen a lelkesedés, a kitartó küzdelem, a felelősségetes munka kiapadhatatlan forrása is. Tanuljunk meg e nap emlékezetéből, hogy mi az önzetlen hazaszeretet, hogy miként lehet a szeretet segítségével emberfeletti munkákat végezni. Mert rátok vár, hogy ezt a napot hazátok történelmébe még egyszer beírjátok, s kitörölhetetlenül beírjátok. Hiszen, ha nem mondanám is, tudjátok elbeszéltek nektek e falak, melyek benneteket körül vesznek, mi történt a dicsőséges nap után. Tudjátok, hogy ez az utolsó diéta parlamentnek nyilvánítva magát rövid napok alatt százados mulasztásokat hozott helyre s megalkotta az 1848-iki törvényeket; hogy újra alakulva a szabaddá lett nemzet buzgalmaival fogott hozzá az ország belső jó étének, boldogulásának tökéletes kiépítéséhez, nem feledkezve soha meg egy percre sem uralkodója iránt érzett szeretetének kifejezést adni. De tudjátok azt is, hogy ez a szeretett viszonzásra nem talált, hogy a bécsi politika nem tudott szakítani a múlttal, mely az esküvel erősítet törvények tiszteletben nem tartását nagyon sok szomorú példával hirdeti. Midőn Radezky az olasz hadjáratot szerencsésen befejezte, a bécsi kormány nem respectálta többé a magyarok imént kivívott új alkotmányát; áldatlan kezekkel vízály magvát hintette el köztünk s a korona területén lakó nemzetiségek közt, s midőn ezek a nekik nyújtott jótéteményekért lázadással fizettek, minden jogérzését sárba tiporva ezeknek sietett pártját fogni. A magyar kormánynak menekülnie kellett a fővárostól, menekülnie ide, a magyarság központjába Debreczenbe. E ház, melynek szentelt falai közt most összegyűltünk, volt fél évig Magyarország első parlamentjének tanácsozási helye. Ti mindezt nagyon jól tudjátok s bizonyára nagyon jól ismeritek az eután elkövetkezett szomorú esz-

betelni a fess asszony dus hajából kiáramló heliotróppal . . .

— Igen, hát Annából asszony lett. Hogy bájos bébeczipőskékbe bújtatott piczi lábait ismerte mindenki a negyedben, sőt az élesebb szeműek még a harisnyái milyensége felől is tudtak egyetmást, arról felesleges beszélnem. Szerette az utcát és nem győzött betelni vele. A déli korzón majdnem az első között volt és voltak nyári esték, mikor még tizenegy órakor is elhallgatta a muzsikát az Erzsébettéren. — Szóval Anna nagysádnak vérebén volt már a rosszasság és valóban nem is csodálhatók azok, mik bekövetkeztek. Az újpületbeli kapitány elég élelmes fickó volt, hogy nem lötte magát főbe annak idején, sőt még az eljegyzési kártyát is a kétségbeesés legkisebb szimptomája nélkül olvasta végig.

Megjegyzem itt, hogy a kapitányvak az eljegyzési kártyával egyik barátom kedveskedett, mikor többen voltunk jelen és épen a fiatal quatrabeli novellista ama állítása fölött vitakoztunk, hogy az arcz eltorzul a váratlanul jövő lesújtó hírek hallatára. A katona megtudta őrizni a kardbojt becsületét mindig. Nem kereste az Anna nagysád társaságát, sőt lehetőleg kerülni igyekezett azt. Arról természetesen egyikök sem tehet, hogy egy utczában laktak és hogy a legritkább véletlennél fogva a bájos Anna rendszeren akkor nézett ki a magas utcza tükörfüvegeken, mikor a katona haza járogatott a kaszárnyából és legnagyobb érdeklődését azt képezte, hogy vajjon hány ablak van a furdó-utcza Mickievic palotán . . .

Feleslegesnek tartom bővebben magyarázni, hogy miért, de tegnap, mikor a kapitány ismét a palota ablakait számlálta, egy vastag felöltőbe burkolt nő surrant ki a földszinti nagykapun, ki aztán a katonával együtt kocsi- baült. Hogy arra hajtattak, azt felesleges bolygatni, elég az hozzá, hogy a szép Anna asszony este ismét visszajött a kocsi- . . . haz egyik jó barátja expressz telegrafirozta ezt meg a jelenleg Bécsben időző Mickievicnek . . .

Odakünn leszállott az est a városra. A gázlángok mindenütt kigyultak. Cseppelíné szalonjában ültek még sokáig ugy félhomályban az asszonyok. Egyről gondoltok mind, a szép Altra Annáról.

Bucszászával megkérdezték egymástól az asszonyok:

— Ej jössz a jourfixre Káltaiékhöz?

Eltfog menni mindenki. Lhet, hogy még ott többit fognak tudni, vagy ha nem, miésoda boldogság az, egy ilyen történetet még egyszer végig hallgatni, kissé megfűszerezetten, atdologozva! . . .

*

És a Lipótváros szebb fekete asszonyai unatkoznak, nincs regatta, nincs ló erseny ezen a nedves tavaszon, a férjeik pedig egész nap a börzén lesik a haus-sét vagy a rettenetes baiseset, hát mit tudjanak csinálni? Hiszen az elég árta lau dolog megtudakolni, hogy ki hordja a negyedben a legkisebb czipóket, vagy a legdrágább korseteket?

tendüket is. Nem ismeretlen előttetek az sem, hogy bár a nemzet egy szentelt pillanatban az uralkodóval kibékült, Magyarország alkotmánya most is csonka, most is messze van attól, melyet 1848 márczius 15-én törvényesen magának kivivott.

S mert mindezeket nagyon jól tudjátok, ezért nem lehet nektek e napon csak örülni, ezért kell az öröm mellett erős fogadást is tennetek, hogy e nagy nap nagy alakjainak munkájából erőt s lelkesedést merítve, életetek az ő nagy munkájok reconstruálására szentelenditek. 48 márcziusának nagy alakjai előtt elődeitek a pozsonyi és pesti ifjuság szemében első volt a haza, azután következett az ember.

A mai kor többsége előtt első az én, azután jön egyéb. Tanuljátok ti philosophiát a Kölessey tanítványaitól, s higyjétek el nekik, hogy áldás csak azon a munkán van, mely az egyén boldogulását a kezével együtt munkálja. Ha ezt megtudjátok tanulni és életetek szigorú következetességgel ehhez elvez képesek lesztek alkalmazni; ha nem hallgattok a kicsiny hitűekre s a nagy czél elérésében habozók nem lesztek: rátok is vissza fordulhat majd egyszer az utódok kegyelele, mint a miénk vissza fordul ma 48 nagy alakjaira. Ugy legyen!

Az éljenzés és taps lecsillapultával a kántus Huber lelkesítő „Honvédek csatadala“ című művét énekelte. Majd *Ablo ncz y* Pál 4 th. szavalt a viharos tetszés mellett *Jánosy* Zoltán segédtanárnak „Márcz. 15.“ című ódai szárnyalású remek költeményét.

Az ünnepélyt a „Szózat“ elénekzése rekesztette be, melyet a közönség felállva együtt énekelt a kántussal.

Az ev. ref. felsőbb leányiskolában.

A református felsőbb leányiskola énekerme a márcz. 15-iki ünnepélyre megtelt az érdeklődőkkel s a növendékekkel. A hallgatóság sorai között ott láttuk *Kiss* Albert orsz. gyűl. képviselőt, *Hajdu* Gyula tanácsnokot, *Eötvös* Károly Lajos tanszékvezetőt, *Márk* Endrét, id. *Csanak* Józsefet, *Óreg* János, *Nagy* Zsigmond, *Gulyás* István, *Kulcsár* Endre főkolai tanárokat. Az ünnepélyt a növendékek szép és kedves éneke nyitotta meg. Az ének elhangzása után *Nagy* Gyula vallás tanár mondott remek szívhöz szóló alkalmi imát. *Dóczy* Gedeon igazgató tartotta ezután alkalmi beszédet. A beszéd elhangzása után *Kardos* Ottília szavalt, határozottan, lelkesülten. Az ünnepélyt a növendékek éneke zárta be.

Az állami főreáliskolában.

Az állami főreáliskola is kegyelettel ülte meg márczius 15-ének emlékét. Az ifjusági önképzőkör tartott d. e. 10 órakor ünnepies gyűlést, melyen megjelent a tanári kar és a tanuló ifjuság is teljes számban, azonkívül számos érdeklődő és szüle. Az ünnep a Hymussal kezdődött, melyet az ifjusági énekkar adott elő. Ezután *Kardos* Albert vezető tanár a következő megnyitó beszédet tartotta:

Mi is, ha végig tekintünk hazánk történetén legjelentősebb eseményein, a költővel együtt kérdehetjük: vajjon melyik volt szebb, dicsőbb és nagyobb. Az a jelentősé, midőn a hét magyar erőt megmetszve, a kiomló vérré esküszik, hogy hazát szerez és hűséges lesz Árpádhoz és magzataihoz; vagy az a másik jelenet, midőn bölcs királyunk fejére tétetik a pápai áldással küldött, a magyar nép kegyeletével fogadott szent korona? Vajjon melyik volt szebb, dicsőbb és nagyobb? Az a nap-é, midőn a magyar nemzet zömét a Duna hideg jegén is áthatja a hála meleg érzete a törökverő, a honmentő Hunyadi-család iránt és a midőn 40 ezer torok kiáltását verik vissza a budai hegyek: „Éljen Mátyás, éljen az igaz magyar király!”

Vagy az a nap-é, midőn egy bánatos anya jelenik meg a nemzet színe előtt és a magyar lovagiasságra és nagylelkűsége bivatkozva kér segítséget trónjának, oltalmat fiának, midőn a karok és rendek megfellebbezve százados serlekméről, ezernyi panaszzal, egy szívvel-leléssel kiáltják: „Véiünket és életünket királyunkért, Mária Teréziáért!”

Szép, dicső és nagy napok, de egyik sem szebb, dicsőbb és nagyobb, mint 1848. márczius 15-ike.

E nap annál szebb, dicsőbb és nagyobb, mivel örökértékű vívmányaihoz egy cseppnyi vér, egy por szemnyi szenny nem tapad, mivel mindent csupán a legtisztább lelkesedés, az ifjuság ideális rajongása szült. Ugy van! Márczius dicsőségéből az ifjuság, a magyar tanuló ifjuság tarthat a legnagyobb részre számot. E napon a magyar ifjuság odairta nevét a történelem lapjaira, azon lapokra, a hol bölcs királyok, hős hadvezérek, vitéz hadseregek neve van megörökítve. E nap óta mintegy szent örökségül keltős hivatás szállt a magyar ifjuságra; nemcsak tanulni, ismereteit gyarapítani, a tudományokhoz ragaszkodni, hanem az ország ügyeivel is törődni, a nemzeti nagykérdések iránt érdeklődni, a haza szent nevéért lelkesedni s ha kell, mint az 1848. évi márczius ifjuság méltó utóda, országért nemzetért, hazáért szóval és tettel sikra szállani.

Leichtmann Imre VIII. o. t. elevevitette föl ezután a nagy napon végbement eseményeket és hatásos hévvel előadott beszédében méltatta márczius 15-ének jelentőségét. A 15-étől elválaszthatatlan „Talpra magyar“ a „Bisotka Gábor V. oszt. t. szavalt el, míg Stern Hugó VII. o. t. a márczius 15-én kikiáltott 12 pont egyikének, a jobbszabadság felszabadításának történetét vázolta. *Kapros* József VI. t. szavalt még, előadva Petőfinek „Márczius 15.“ című költeményét hévvel, lelkesedéssel, mire az ünnep a Szózat elénekklésével bészárult. Az ünnep sikerét és hatását nagyban emeltetőbb zenedarab melyeket *Zimmerman* Gyula tanár tanított be nagy táradtsággal, amint hogy az énekszámok szabatos előadása és az ő gondos vezetésének köszönhető.

Az ünnep rendezőinek és szereplőinek, valamint a megjelent közönségnek *Fazekas* Sándor igazgató mondott köszönetet.

A róm. kath. felső leányiskolában.

A róm. kath. felső leányiskola is rendezett hazafias ünnepélyt az elemi leányiskola emeleti termében. A hazafias ünnepélyen igen nagy számú hallgatóság volt jelen. Az ünnepély a következők sorrendben folyt le:

1. „Hymnus“ énekeltek az összes növendékek.
2. „Márczius 15.“, irta és felolvasta: Stenczel Vilma II. o. növ.
3. „A gölyhöz“, irta: Tompa Mihály; szavalt: Fekete Erzsike I. o. növ.
4. „Tavaszi ébredés“, daljáték zongora kísérettel; szövegét *Várady Antal*, zenéjét *Erney J.* írta. Előadták: *Tavaszi*: *Wilhelm Irma* II. oszt. növendék. Fecskék: *Fekete Erzsike*, *Fried Lilla*, *Bernáta Margit*, *Goldstein Jolán*, *Kelenen Mariska* és *Grünwald Berta* I. o. növ. Hóvirág: *Papp Emma* II. o. n. *Ibolya*: *Fábián M. riska*, *Kohn Emma* II. o. n. *Nefeletts*: *Meinärtz Ilona* II. o. n. *Liliom*: *Schwalb Teréz* II. o. n. *Orgonavirág*: *Fábián Juliska* I., *Friedmann Eszti* II. o. n. *Kőköröcsin*: *Dózsa Kornélia*, *Schultze Dóra*, *Scháringer Gizella* és *Terei Emma* I. o. n. *Rózsa*: *Pollák Laura*.
5. Beszélgetés a hazaszeretetről. Előadták: *Fábián Juliska*, *Goldstein Jolán*, *Meinärtz Ilona* és *Schwalb Teréz* II. o. n. 6. „Tavaszkor“, irta: *Beethoven*: énekeltek az összes növendékek.
7. „Az uri hölgyhöz“, irta: *Vörösmarty Mihály*; szavalt *Troján Gizella* II. o. n. 8. Szózat, énekeltek az összes növendékek.

A kereskedelmi akadémiában.

A kereskedelmi akadémia magyar nyelvű szakosztályának önképzőköre is méltó kegyelettel adózott e nagy nap emlékének. Az akadémia ifjusága, élén a tanári karral délelőtt 10 órakor gyűt egybe az akadémia dísztermében. *Bakó* Gy. III. év hallg. az önképzőkör elnöke nyitotta meg az ünnepélyt. Utánna az intézeti zenekar a „Rákóczy induló“-t játszotta *Sexty* Emil III. éves hallgató szavalt el ezután *Heggyi* József „Márczius 15.“ cz. költeményét. Az intézet dalegyletének „Nemzeti zászló“ cz. dal elénekklése után *Fejér* Gábor III. évt. hallgató olvasta fel „Márcziusi nagy napok“ című dolgozatát. A szépen kidolgozott munka felolvasása után az intézet dalegylete a „Talpra magyar“-t énekelte el. — *Kerényi* Sándor III. év hallgató olvasta fel „Kossuth emlékezete és kereskedelmi tevékenysége“ cz. dolgozatát.

Bakó György III. év. hallg. remek szavolata után a dalegylet *Varney* „Girondisták bortalá“-t énekelte el. *Dr. Szántó* Sámuel az önképzőkör felügyelője zárta be a gyűlést. Záróbeszédében az ifjuságot hazaszeretetre, e nagy napnak emlékeztetésében tartására kérte. Az ünnepes hangulatban 11 órakor ért véget.

Az ev. ref. elemi iskolákban.

Az ev. ref. fi és leányiskolákban, ugy mint minden évben, most is megünnepelték márczius 15-ét. A nagy hatvan-utcai belvárosi leányiskolában a növendékek különböző alkalmi szavaltokat adtak elő. A szavaltok elhangzása után *Murai* Károly „A kis szobrász“ című egy felvonásos darabját játszották. Az ügyes előadásért a kicsinyeket a hallgatóság lelkesen megéljenzte.

A nőegyleti leányárvaházban.

A nőegyleti leányárvaházban igen szép, előkelő közönség gyűlt egybe. *Székhely* Melinda igazgatótanítónő kitűnő vezetése alatt a kis növendékek egyházi és nemzeti énekeket adtak elő. Ezután alkalmi szavaltokban gyönyörködött a közönség.

A róm. kath. gymnasiumban.

A kegyesrendiek helybeli algimnasiumában is megünnepelték márczius 15-ét reggeli 8 órakor; az ünnepély következő sorrendben folyt le:

Hymnus, énekelte az énekkar. „Talpra magyar“ Petőfitől, szavalt *Székhely* Menyhért IV. oszt. tan. Alkalmi beszéd *Stajrk* Andor gymn. tanártól. Talpra magyar, énekelte az énekkar. „A magyar nyelv“ Ábrányi-tól, szavalt *Antal* Endre IV. o. t. „Márcz. 15.“ szavalt *Ajtai* Kálmán IV. oszt. tan. Szózat, énekelte az összes tanuló ifjuság. A szép ünnepély a haza éltetésével végződött.

Márczius 15. az izraelita iskolában.

A helybeli izr. iskola is megünnepelte márczius 15-dikét.

Mindkét iskola növendékei elénekeltek a hymnus, — melynek elhangzása után *Krausz* Vilmos főrabbi lelkes szavakban magyarázta márczius idusának jelentőségét. A lelkes beszéd után egyik fiu növendék elszavalt a „Talpra magyar“-t egy leányka pedig *Füredi* „Márczius 15-dike“ cz. költeményét. A lélekemelő ünnepélyt a „Szózat“ zárta be.

Az ifjuság ünnepe.

Lapunk zártakor veszi kezdetét a főiskolai ifjuság ünnepélye a kollégium udvarán. A fellobogózott utcákon keresztül vonulnak az ünnepély színhelyére az abban részvevő testületek, küldöttségek és népes közönség.

NAPI HIREK.

— Az egyetemi hangverseny főpróbája foglalkoztatta tegnap a hangverseny végrehajtó bizottságát, melyre vonatkozólag azt a határozatot hozta, hogy a főpróba teljes díszlettel folyó hó 21-én, azaz csütörtökön délután 1 1/2 órakor kezdődőleg belépő díjak mellett fog a színházban megtartani, melyre a jegyek a jelentkezés sorrendje szerint adatván ki, óhajtanó, hogy azok igyekezzenek első sorban maguknak jegyet biztosítani, s kik az előadásokra jegyet már nem kaphattak. A páholyjegyek rendes színházi árak mellett támlásszékkek 1 frt, az emeleti zártszékek és állóhelyi jegyek 50 krért válthatók f. hó 18-ik, azaz hétfőtől kezdve *Kunz* József és társa üzlethelyiségében.

— A kereskedelmi és iparkamara alakulása. A debreczeni ipar és kereskedelmi kamarát alakító központi bizottság tegnap délután 5 órakor *Bocskó* Sámuel r. főkapitány elnöklése alatt ülést tartott a főkapitány hivatali helyiségében. Jelen voltak *Zádor* Lajos, *Szabó* Miklós, *Szentkirályi* Tivadar a kereskedők részéről, továbbá *Serly* Ede, *Jóna* Dániel, *Tóth* Kálmán az iparosok részéről, mint központi bizottsági tagok; a jegyzőkönyvet *Vetessy* Béla főkap. hivatalnok vezette. — Mindenekelőtt a

bizottság tárgyalás a ternek a k letét s enn ágot nem központi b kereskedők kamarától lajstromna bizottság a lajstrom kezni. területére továbbá S a kamara egyuttal fe kitott alb választásá sziveskedj ságnak n lapittatott iparosokho gok választá könyomatá megkerest zottság el akkor fo lajstromok

— E Jenő épít jegyezte e K e l l e és művelt

— I ben mege Debreczen ményről t ügy előad beisőségen és 2974 k 712 herél db. Egy é 827, 3 év összesen 2 5453 drb zést fűzi a szám n határan n időjárás n tetensége tette be a pedig sze 529; teh 1245, össz

lim“ czin egylet p s e n b e r gulag me

nap este totta me ben. Még számát, termet s tudtak mősör a tól, 2. l lánykám, lotástól, számot t bet meg Bákóczy dor veze valót fen sikerült

— tulajdon fia tegna következ hetetlen kánk és hó 14-én napi szer hnytat. 16-án, d ház szer Kossuth lyezettol ismerose Debrecz

bizottság megalakítottak jelentvén ki magát, tárgyalás alá vette a kereskedelemügyi miniszternek a kamara alakítására vonatkozó rendelkezését s ennek alapján kimondta, hogy albizottságot nem alakít, hanem annak teendőit maga a központi bizottság fogja végezni. Az iparosok és kereskedők lajstroma az ipar és kereskedelmi kamarától már beérkezvén, mindenek előtt ezen lajstromnak a helyesbítése rendelkezett el a bizottság által. A helyesbítés megtörténte után a lajstromnak közszemlére kitétele fog következni. — Értesítettek továbbá a kamara területére illetékes vármegyei, alispáni hivatalok, továbbá *Szatmár* szabad királyi város tanácsa a kamara beltárgyainak választási napjáról s egyuttal felkértek, hogy a területökön megalakított albizottságokkal a kamarai kültagok választását a kitűzött határidőig megejteni sziveskedjenek, az eredményt a központi bizottságnak mielőbb küldjék be. — Végül megállapított azon felhívás szövege, mely a helybeli iparosokhoz és kereskedőkhöz a kamarai beltárgyok választását illetőleg intéztetik. Ezen felhívás kinyomatására vonatkozólag a városi tanács megkeresetik. Ezzel az ülés befejeztetvén, a bizottság elhatározta, hogy a legközelebbi ülést akkor fogja megtartani, midőn a választási lajstromok helyesbítése megtörténte.

— **Eljegyzés.** Feuer Géza, a Berger Jenő építészeti irodájának könyvvezetője tegnap jegyezte el Kellner Hermin kisasszonyt itj. Kellner Dávid helybeli fakereskedő bájós és művelt leányát.

— **Ló és szekér összeírás.** A minden évben megejteni szokott ló- és szekér összeírást Debreczen területén már befejezték. Az eredményről tegnap tett jelentést a tanácsnak ezen ügy előadója Simonffy Gyula tb. tanácsnok. A becsőségen összeíratott 634 ménlő, 2564 herélt és 2974 kancza ló, a külsőségen 201 ménlő 712 herélt és 939 kancza ló, összesen 8024 db. Egy éven aluli ezek közül 934, 2 éven auli 827, 3 éven aluli 665, 4 éven aluli 39 összesen összesen 2465, így sorozásra előállítandó lesz 5453 db ló. Ez eredményhez azt a megjegyzést fűzi a jelentést távó tanácsnok, hogy ez a szám nem tünteti fel, teljesen a Debreczen határára levő mennyiségét, mert részint a zord időjárás miatt részint a felhívások kézbesíthetősége miatt nem minden ló tulajdonos jelentette be a lovát. Lófogatú szekér találtatott és pedig személyszállító egy fogatú 25, két fogatú 529; teherszállító egy fogatú 329, két fogatú 1245, összesen 2128. Ökör szekér összeíratott 295.

— **Pénztárnok választás.** A „Bikur-Cholim” című debreczeni izraelita betegsegélyező egyesület pénztárnokává f. hó 14-én Rossenberg Simon kávéház tulajdonos egyhangulag megválasztott.

— **Dalestély.** A debreczeni dalegylet tegnap este ismét nagy közönség jelenlétében tartotta meg esélyét a „Margit”-fürdő disztermében. Még nem is a nagy jelző illeti a jelenlevők számát, kik zsufolásig töltötték a nem széles termet s a felszolgáló pinczerek csak alig-alig tudtak utat törni asztaltól asztalhoz. — A műsor a következő volt: 1. Dalár induló Erkel-től, 2. Elvenerék (népdal), Erkel-től, 3. Édes lánykám, Huber K. tól, 4. Még fáj a szív. Palotástól, 5. Rajnai ut Bescsuttól. Mindenik számot tapsokkal jutalmazta a közönség s többet megisméltetett. Végül, miut rendezen a Bákóczy-indulót kellett énekelni a Mácsei Sándor vezetése alatt mindinkább semmi kívánni valót fenn nem hagyó dalegyletnek. Az előadást sikerült táncvizsgálatom követte.

— **Bimbóhullás.** Trnka Gottlieb gőz nalomtulajdonost családgyász érte: 8 hónapos kisfia tegnap meghalt. A kiadott gyászjelentés következő: Szomorodott szívvel tudatjuk felejtéhetetlen kedves gyermekünk, testvérünk, unokánk és rokonunk Trnka Gvulácskának folyó hó 14-én déli 12 órakor, 8-ik havában, pár napi szenvedés után bekövetkezett csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 16-án, déltől 3 órakor fognak az ág. ev. egyház szertartása szrint a Trnka gőzmalomból a Kossuth-utcai sarkertbe örök nyugalomra helyezettetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Kelt Debreczen, 1895. márczius hó 14-én. Trnka

Gottlieb és neje Závodszy Róza mint szülők. Testvérei: Vilma, Adél, Ilona és Theophil, valamint az összes számos rokonság nevében is. Áldás és béke poraira! A temetést Kernáts-féle „Kegyelet” temetk. intézet rendezi.

— **A debreczeni torna egyesület** f. hó 16-án d. u. 5 órakor a fő-kolai tornateremben házi versenyt rendez; melyre a t. tagokat s az érdeklődőket ez uton hívja meg az elnökség.

— **A kollégium halottja.** A debreczeni főiskolának egyik növendéke, Molnár Miklós II. gimn. tanuló váratlanul hunyt el tegnap délután Molnár nem régeu vörheny betegségbe esett s a kollégium meg a város között fennálló egyezménynél fogva mint súlyosabb természetű betegségben szenvedő tanulóat gyógykezelés végett az igazgatóság a köz-kórházba szállította. Innen látszólagos felgyógyulás után a múlt hétfőn kibocsátották. A 12 éves gyermek ekkor újra megjelent az előadásokon és még szerdán is fenn volt az iskolában. De csütörtökön hirtelen rosszul lett és délután darabos-utcai lakásán meghalt. Az orvos halála okául vesesehevenylobot állapított meg, mely állítólag a miatt támadt, hogy a gyermek időelött kelt föl a betegágyból. Dóczy Imre főgimnáziumi igazgató a halottat lakásáról, a hol több kisdiák is szállásol, a kollégium kórházába vitette s ott állította fel a ravatát. Édes atyját pedig, a ki bakai ev. ref. lelkész, táviratlag értesítette s szomorú esetről, de az még ma délig nem érkezett meg. A temetés holnap lesz.

— **Kettős szívárvány felhőtlen égen.** F. hó 12-én reggel 7—8 óra között érdekes tünémenynek voltak tanúi H. Böszörmény város lakosai. A nap legtisztábban sütött, sehol felleg nem látszott, mégis a naptól észak felé gyönyörű szívárvány képződött, előbb a nap felé hajolva, később másik az elsővel ellenkezőleg; úgy nézett ki a két szívárvány, mint két hátal összefordított nagy C betű. A szívárványok érintkezési pontja 9 óráig megmaradt s a naptól mintegy 15°-nyi északi elhajlásban mintegy másik napot alkotott, természetesen kevesebb fényvel. Magától értetődik, hogy a böszörményi jó lelkűek el nem mulasztották az alkalmát, hogy a ritka látományból mindentéleborzalmakat jósoljanak. Ezt a szívárványt ugyanakkor városunkban is látni lehetett, a keleti égen magasban a kelő nap fölött.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a szeretett jó anyát, anyós, nagyanya és rokon néhai öz. pogár Nagy Józsefné, született Fodor Zsuzsanna asszonynak f. hó 14-én délután 2 órakor, életének 70-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 16-án d. u. 3 órakor fognak homok-utca, 2941. számú házuknál tartandó ima után, a Kossuth-utcai sarkertben örök nyugalomra helyezettetni, mely végtisztességtételre rokonainkat, ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1895. márcz. 15t. Bánatos gyermekei: Nagy Julianna öz. Alberi Károlyné, gyermekeivel; Nagy József, nejeve Ungváry Erzsébettel és gyermekekkel. Veje: Erős József, gyermekei: József és Zsuzsikával; Valamint az összes rokonság nevében is.

— **Műkedvelői előadás.** Kabán, az ottani műkedvelők, f. hó 17-én a város-háza dísztermében jó tékonyezélrel előadást tartanak, melyen színrekerül Balázs Sándor egy felvonásos vigjátéka: „Miért nem házasodnak a sógór?” Szereplő személyek: Daru Márton Dobos László ur Gergely, fivére; Takács Ambrus ur; Ernesztina, Daru Márton neje; Tóth Juliska, k. a. Juli, szakácsné, Ritókh Ilonka k. a. — Ezt megelőzi: **Angolosan, vigjáték 2 felvonásban.** E darabban szerepelnek: Szivesi Adél, fiatal özvegy — Tébiné Gizella urnő. Mari, komornája — Kiss Erzsike k. a. Ipelberger Salamon, szebeni nagykereskedő és bankár — Tóth János ur. Róza, neje — Dávidházy Mariska kisasszony. Gibbon Eduárd. — Tébi Lajos ur. Johan szolgája Tökés Endre. Olosó Flórián, fogadós az „Ezüst alagut. szállodában Ritókh István ur. Friczi, Jenn pincérek Takács Ambrus ur. Dobos László ur. Történik Pest-Budán. A darabokat Tökés Endre ur rendezi. Kezdte este 7 órakor. Helyárak: számozott hely 1

frt, ülőhely 40 kr. állóhely 20 kr. Az előadást házi táncmulatság követi melyre a számozott helyre váltott jegyek egyszersmind belépti jegyül szolgálnak. Az előadás alatt a h. szobozói zenekar működik.

Színház.

* **A sabinnők elrablása,** Schönthau mulattató vigjátéka majdnem üres ház előtt folyt le. Az előadás kitűnő volt; a sikerben osztoztak: Bácsné, Bajóczy, Kiss Irén, *Bogyó* Ilonka, Nyilassy, Püspöki. Páhes, Sándor Emil. A rendezésen nem látszott meg, hogy a főrendező kies itthon; csak a diszletezés furcsa. A bordeaux-terem háttéré megzöldült. Iyen szobájában csak egy „magyarított” német professzszornék lehet.

Táviratok.

A márcziusi ünnepek a fővárosban.

Budapest, márcz. 15. (A D. E. ered. táv. Ér. d. u. 4 ó.) Ragyogó időben folynak le a márcziusi ünnepélyek a fővárosban. A belváros egészen fel van lobogóva; az iskolákban alkalmi ünnepélyek; az egyetemi matinén zsufolt teremben Kossuth Ferenc függetlenségi színezetű nagy beszédet tartott, mely gyakori zajos tüntetést idézett elő. A nők a szónokot elhalmozzák virágokkal. Utána az ősz Madarász József és Helfy Ignác szólottak. — Martos Ferenc ifjúsági elnök ezután az ünnepélyt befejeztetnek nyilvánította. Ma délután megkoszorúzzák Petőfy szobrát. A Petőfi térre rengeteg népgyülekezik.

A nagyváradi tüntetés.

Nagyvárad, márczius 15. (A D. E. ered. táv. Ér. 3 óra 30 perczkor.) A múlt nyáron itt lefolyt oláhellenes igaztásokért a kir. ítélőtábla mai tanácsülésén, a vádlottak felebbezésére, vád alá helyezte Bertsey Györgyöt, a nagyváradi ipartestület elnökét, továbbá Sas Ede, Fehér Dezső, Vidovits József és Halász Lajos hírlapírókat; nemkülönben Rieger, Sücs, Szilágyi, Kvia, Heiser, Tóth, Benedek és Dobay idevaló polgárokat. A végtárgyalás ez ügyben április hó elejére van kitűzve.

A nyitrai választás.

Budapest, márczius 12. (A Debr. Ell. eredeti távirata. Érkezett d. u. 3 ó. 45 p.) Nyitirából távirják, hogy ott a káplánok szentelt vízzel járnak házról-házra Zichy János gróf érdekében korteskedni; ennek dacára Latkóczy Imre államtitkár, a szabadelpvűpárt jelöltjének többsége háromszázon felül lesz. A választási elnök a rend fenntartására katonaságot kért, mely a városba bevonult. A polgárság nem panaszkodik, ellenkezőleg: a papság lakomáztatja a tisztteket. Az ellenzéki lakosság a vezető kortesektől azt kéri, hogy járulékok fejében legalább a tisztteket szállásolják el hozzájuk.

A kiviteli tilalom.

Budapest, márczius 15. (A D. E. ered. táv. Ér. d. u. 4 ó.) Több megyéből és a pestmegyei hizladáról száj és körfőmfájás miatt Bécsből kitiltva volt marhák beviteli tilalmát Bécs város község tanácsa visszavonta.

Bőjti elmékedések.

Csendes minden, — a templomok megtelnek vezeklőkkel, mindenki siet számot vetni a lelkiismeretével.

A baladók és multság rendezők lelke nyugodt lehet, mert róluk mindenki jól emlékszik meg. Ha végig nézünk az elmúlt farsang multságain, szebbnél-szebb vigalmak ragyogó emléke vonul el szemünk előtt.

Szegény Carneval, már több napja, hogy vége, — behamvazták, eltemették! Azt ugyan nem támasztja fel senki a jövő Három királyok napjáig. Az elmúlt farsangban leginkább a táncestélyek domináltak, a nagy és fényes bálók — úgy látszik — évről-évre gyérülnek, mert míg régebben egész csomó nagy bál volt, addig az alig volt egy-kettő.

Mi az oka ennek?

Talán nincsenek leányok? Dehogy nincsenek! hiszen egy amason-légiót, egy egész szépségversenyt lehetne összehozni! Van szőszke, van barna; van kékszemű, paráza szemű; van örök vigkedélyű és örök bus, borongós; van fényűsen sudár és darázsderéku!

Vagy asszonykák hiányoznak?

Ej dehogy: van mindentéle, minden fajta! Szerény és kikapós; megnyerő és hiu; van nyájas és fenhéjazó; ígész és visszataszító! Van, amelyik egy istenhívőnek az Istene; van, a kinek sok a bálvány imádója s van a ki hideg — szobor! Nem a takarékos, nem a mulatni vágyás hiánya, hanem, hogy nincs meg városunk társadalmi köreiben a kellő egyetértés és összetartás.

Nincs meg az a meleg barátság, mely egy város társaságát kell, hogy összefűzze. Nem csoda hát, hogy a nagy bálókban idegannek érzi magát az ember — ismerősök között s így nem mulat, mert rosszul érzi magát; ennél fogva a nagy bálók helyett a kisebb táncestélyeket keresi fel, a hol meg van a kedélyesség és jókedv.

De hagyjuk a múlt farsang viselt dolgait. Feledés a halottak szemfedője; új virág fakad majd a sírokon: a nagy bőjt elhozta a műkedvelő előadásokat, majd hangversenyeket, ház báljait és kellemes, érdekes folytatása következik a farsangkor megkezdett regényeknek.

Vegyes hírek.

* Mark Twain és a szobaleányok. A jeles amerikai humorista rettenetes átokkal sújtotta a szobaleányokat, nevezetesen a következő okból: A szobaleányok minden áron arra törekcsenek, hogy életünket megkerítsék. A szobában mindig a maguk módja szerint csinálnak rendet, ennél fogva mi nem is találunk meg semmit. Czipőnket elrejtik, a gyertyatartót elteszik, a gyertyatartót oda állítják, a hol rá nem lehet akadni. Ezy-egy szobaleány több hajkenőcsöt használ el, mint hat férfi. Folyton haragudnak s nem törődnek a túlvilági étellel. Reggel kizavarnak bennünket legédesebb álmunkból s tartarítani akarnak, a mikor mi még aludni szeretnénk. Szóval, elköve nek mindegy gonoszát s ugy tesznek, mintha irántunk való hűségből tennék. A szobaleányokból kibalt minden emberies érzés, ennél fogva föltétlenül szükséges, hogy a törvényhozó testületek figyeljmel legyenek ezen ügy iránt.

* Léghajón az északi sarkig. Andréé ismert léghajós, a ki eddig is sok merész légi utat tett meg a tudomány érdekében, most az az ajánlatot tette a stockholmi tudományos akadémiának, hogy léghajón elmegy az északi sarkig. Andréé az utat 1896. nyarán a Spitzbergák északnyugati partjairól akarja megkezdani s reméli, hogy jó szél mellett negyvenhárom óra alatt az északi sarkig eljut. Ha pedig ugy noyan erős déli szél alatt indulhat, mint tavaly merész légi utazásakor Gothenburg-

ból Gothland szigetére, akkor tíz óra alatt is elérhet az északi sarkig. A merész léghajós utazását a következő feltételekhez köti: Olyan léghajót kell szerkesztetni, a mely 3000 kiló gramm terhet elbírt s a melynek szövete harmincz napig a levegőben lebegve, el nem pusztul. Ezenfelül a léghajónak némileg kormányozhatónak kell lennie, és az északi vidékeken könnyen nyel tölthető legyen. Mindezek a feltételek technikai szempontból könnyen teljesíthetők s így csakis a költségek fedezése képezhet komoly akadályt. De valószínűleg ezt az akadályt is el fogja hárítani a stockholmi tudományos akadémiá, mely a tervet nagy jóakarattal fogadta. Andréé északsarki útjára két embert akar magával vinni. Ezekon kívül a léghajóban még elakar helyezni négy hónapra élelmiszereket, a szükséges fizikai eszközöket, fegyvereket és löszereket, egy csónakot, szánt és a villamos világítás előállítására szükséges akkumulátorokat.

A börzeadó.

Irta: Sztérenyi Bertalan

kereskedelmi és iparkamarai fogalmazó.

Folytatás.

Előbbi cikkemben feltettem azon kérdést, ha megengedhető-e, hogy a börzejövedelmek adószolgáltatás tekintetében kiváltságos jogokat élvezzenek, továbbá, hogy fementhető-e a börzei ügyletek a más kereskedelmi ügyletekre nézve kötelező törvények rendelkezései alól.

Ezen kérdéseket kívánom röviden, de objektíve recapitulálni.

Átnéztem Cohn: *Ein Wort zur Börsensteuer* (National oekonomische Studien Stuttgart 1886.); tanulmányoztam Friedberg: *Das Reichsbörsensteuer-Gesetz* (Jahrbücher für National oekonomie und Statistik 1885. V évfoly m 11 kötet. (elolvastam az olasz börzeadó törvényt és történelét); Jahrbücher für National oekonomie und Statistik 1882. évfolyam); átnéztem Grimm: *Das Börsensteuergesetz* (Fuziaz Wehio folyóirat 1875. évfoly m); átolvastam Wolfgang Eros: *Die Börse und die Börsensteuer* (Unsere Zeit 1885. évfolyam II. kötet.) műveket és tanu mányokat, kü önös figyelemmel olvastam át a német birodalmi parlamenti gyűléseknek 1885. évi 30. 92. 93. és 96-iki gyűlésein tartott parlamenti beszédeket is, főleg pedig Bismarck akkori birodalmi kancellárnak 1885. évi május 4-én a 92. gyűlésben és május 5-én a 93. gyűlésben mondott nagyszabásu beszédeik, de megvallom és azt csodálkozva említem fel, miszerint sehol nem akadtam annak nyomára, hogy ezen feltett kérdéssel bárki is, akár jogi, akár államháztartási szempontból foglalkozott volna, még Bismarck sem, kinek beszédeiből csak annyit emlek ki, hogy oly káros intézménynek tartja a börzét, melynek szerinte létjogosultsága nincsen, következésképen azt külön adóval mintegy büntetésként megterhelendőnek véleményezte.

Már előbbi cikkem bevezető részében említettem, hogy mintán nagy közgazdasági auctoritások által felvetett és kimerített és a börze jelentőségének kérdése, hogy én sem a börze elemeinek jellemzésébe — ezek pedig nagyon feketére festvék — sem a börze mechanizmusának tárgyalásába, — mely ten gennyi különböző súlyos váddal terheltetik, — e helyütt és ez alkalommal nem bocsálok, hanem azt érintetlenül hagyva, egyoldalúan pusztán a külön börzeadórol akarok véleményt nyilvánítani.

Ezt már ugy a hogy lehetséges volt, röviden, e öző cikkemben meg is tettem.

Áttérek tehát a felvetett és senki által eddig még nem érintett, szerintem sokkal fontosabb kérdésekre.

Azon első kérdésemre, hogy a börzejövedelmek tartoznak-e az államszükségletek fedezéséhez ép ugy hozzájárulni mint más és egyéb jövedelmek? Azt hiszem, velem mindenki feltétlenül és természetesen csak „igen”-nel fog tudni felelni, mert nincs és nem lehet indok arra nézve, hogy ezen jövedelmek kiváltságos állam-

kedvezményben részesíttessenek. Tehát csak az képezheti a kérdés tárgyát, hogy tekintettel arra, miszerint a pénzügyi hatóságok nem ismerhetik az egyes börzekereskedőknek élvező évi jövedelmét: minő kulcs és támpont szerint állapíttassék meg ezeknek kereseti adója, más szavakkal mennyi jövedelmi adóalap után vetessék ezekre az adó ki.

Eneek mikénti eszközzésére Cohn: *„Ein Wort und Börsensteuer“* (National oekonomische Studien Stuttgart 1886.) a külön börzeadó beszédésére nézve egy eszmét vet fel, mely ebben a megoldás kulcsát szolgálta hatja Cohn, ki feltétlen hiva a külön börzeadókat, azt ajánlja, hogy a börzeadó külön reparticionális adó legyen, melyet egész hozadékában a törvényben megállapítani és kivetni kellene az egyes börzére, viszont a börzék, amennyiben az egyes kereskedelmi forgalmát és üzleti összeköttetését ismerik, arányos feiosztás szerint tagjaiktól szednék be az egész adóhozadékát.

(Vége köv.)

A bodzavirágok között.

— Regény. —

— Irta: Sz. Buday Etel. —

(Folytatás.)

S hogy volt-e valami czélja a leányul, azt maga sem tudta. Egy pillanatig sem gondolkodott a felett, hogy mire vezetheti különös helyzete s minden előre megfontolt elhatározás nélkül élvezte azt a nem mindennapi boldogságot, amit a bájos gyermek társasága nyújtott.

Mintegy ösztönszerű érzésből, meghunyászkodva, meghátrált az igazi ártatlanság előtt. Féllette, óvta a bájos teremést még önmagától is. Ugy volt véle, mint valami nagyon illatos virággal, sajnálta leszakítani és óvta az elzuzdulástól, hogy annál tovább élvezhesse illatát.

Elfásult szívében, mit a nagyvilági élet edzett meg, olyan régen nem érzett kellemes melegget terjesztett a lányka ártatlan vonzalma, mit iránta érzett; mit nem is tudott elrejtteni. Mert csakugyan szerette őt, az első igaz szerelem érzetével, az ősi szerelem igazi ártatlan romlottságával.

És az a férfi: aki a nagyvilági élet minden változatosságán keresztül ment, nem tudott betelni a gyermek lány, az egyezéru teremés ártatlan vonzalmával.

Ha lenvirág kék szeméből kiolvashatta azt a még soha be nem vallott, de el nem is tagadott ártatlan szerelmet, mit ő iránta érzett, e világon nem cserélt volna helyzetet senkivel.

Egy szép nyári délután, mikor az öreg Kosárfonó Péter vesszőkért ment a fűzesbe és Ana magára maradvá, a nádas susogó levelei között, rá nyugasztva fejét a Kati selymes fehér bundájára, álmódzva pihent s a kék égbolton uszó bárány felhőkre figyelt, mikor birtelen keletkező árny fogta el előle a nap fényét és ő megriadva szökött fel. S a kit képzeletében lelkiismeretével látott, az a valóságban is előtte állott.

Edesen mosolyogva nézte a kastély ura, f-gyv-rére támaszkodva, a sásak közül kikandikáló lánykát, kinek bájos arczoskaja, az édes zavartól rózsza pirban égett.

— Nos, éánykám! csak így fogadsz? maradt el az üdvözölő csók, a melyet tartozol minden ide jöttömért adni.

Pirulva elfedte szemait karjaival s a szabadon maradt kis piros ajkáról, édes csókot lopott a deli vadász, mint szokott a lepke a rózsza kelyhéből.

A leány sikoltva kapott ajkához, mintha csak máhnek fulánkja érte volna! azután bele vágva magát a sásak közzé, arczra borulva mozdulatlan maradt.

A deli vadász, eldobva fegyverét mellé települt s a nádas süduje védve őket a nap hevétől, az emberek kutató tekintetétől, össze csapva fölöttük, barna buzogányaikkal lengtek a légben. halkan zizegve.

— Mond csak Ana? — kezdte a szót az ifju, mé y-n pillantva a lány kék szeméibe.

Mit tenn fel se ke Gy szemei el közel az misébe, remegő a

mondta a dása igaz szavaitól, csillapító szöke fej

továbbora ságával, Kati is,

kell néke

És egy olya eiveszik

nem hitt

Hiszen é katona, s menjek s nagyobb

hogy te

hogy vel

halálba i

Ő

lánynak,

csöndben

magát a

Ne

lány sze

Az

a tűzze

annak k

lány sze

nem tud

val, mel

kül elha

melegedő

nagy zav

reime, m

Ezzel a

szokatlan

bánt a s

nös ráud

mástól.

bankárja

Könnyű

érzelme

*

a M-g

niszter

szóló tö

melyeke

niszter

vény erv

telen vá

elé vinn

Mit tennél, ha én innen elmennék, sohatöbbé fel se keresnélek és soha nem is látnál többé?
Gyorsan szint változtatott a leány arca szemei elvesztették fényüket s halál-sápadtan közel az önkivülethez, merően bámult a semmisségbe, még végre megnyiták a szóra remegő ajkai:
— Meghalnék, ha elhagyná!

És a meggyőződés oly határozottságával mondta azt, hogy kétey nem férhetett mondása igazságához, azért meglepetve, meghatva szavaitól, némi zavarral válaszolt a nagyvilágú, csillapítólag simogatva a lányka aranyos szöke fejét.

— Már mért halnál meg kicsikém? Hisz, továbbra is megmaradna nagyatyád minden jószágával, szeretetével. Ugy ez a szép hely, meg Kati is, a te kedvenczed.

— Rajtad kívül senki sem, semmi sem kell nekem.

És szenvedélyes zokogásban tört ki, mint egy olyan gyermek, kit avaral rémitenek, hogy elveszik tőle a legkedvesebb játékszerét.

— Bohó gyermek! Miért sírsz?... Csak nem hitted azt, hogy én örökre itt maradok? Hiszen én a királyt, a hazát szolgálom mint katonát, s a király azt kívánja, hogy vissza menjek szolgálatomra. Már pedig a király hatalma nagyobb a te és az én akaratomnál.

— De még azt a király sem kívánhatja, hogy te engem elhagyj. Meg el sem tilthatja hogy veled ne menjek s ne kövessék még a halálba is ha kell.

Ő nem várt szenvedélyes kitörésére a lánynak, megütközve gondolatokba elmélyedve csöndben maradt az ifju, nem érezve többé magát a helyzet urának.

Nem óhajtotta ő, hogy odáig jusson a lány szenvedélye a hová jutott.

Azt hitte, hogy büntetlenül lehet játszani a tüzzel, büntetlenül szólni senkinek, hogy annak kitörő lángjánál megperzselné magát. A lány szenvedélyességének tüze őt is égette és nem tudta hogy mitevő legyen avval a szikrával, mely fellobbant szívében. Hadja-e tápnélkül elhamvadni, vagy a lány éjjen el szíve melegétől? Nagy zavarba hozta helyzete. És nagy zavarba jutatta a lány ártatlan nagy szereime, melynek mélységes nagyságától elrémült. Ezzel a szerelommal nem tudott úgy elbánni szokatlanságáért mint a hogy a másokéval elbánt a szalonok sima parketjén, hol a kölcsönös ránapásból könnyen megszabadulhattak egymástól. Vagy egy pénzutalvány átadásával a bankárja részére, könnyen kiegyenlített mindent. Könnyű volt ott megértésre jutni, hol a szív érzelve csak mellékes volt.

(Folyt. köv)

Közgazdaság.

* Törvényjavaslat a szövetkezetekről. Mint a M-g értesü Erdélyi Sándor igazságügyminiszter ismét megindította a szövetkezetekről szóló törvényjavaslatra vonatkozó munkálatokat, melyeket elődje Szilágyi Dezső igazságügyminiszter tudvalevőleg abbahagyott. A régi törvénytervezetet az új miniszter némi jelentéktelen változtatással szándékozik a törvényhozás elé vinni, de mielőtt ezt megtenné, elébb a szakkörök véleményét is meg akarja hallgatni. Ezért a törvényjavaslat tervezetét megküldték a többi miniszteriumoknak és az illetékes hatóságoknak, valamint a kereskedelmi és iparkamaráknak véleményes jelentéstétel végett. Majd a vélemények beérkezése után fogja csak az igazságügyminiszterium — a törvényjavaslat végleges szövegét megállapítani s ezt — bizonyára még egy pár ánkét meghallgatásával — a képviselőházban beuyjítani.

* A magyar liszt versenytársai. Habár a magyar gőzmalomoknak ez idén jóval nagyobb kivitelük volt Angliába mint az előző év megfelelő időszakában, mégis eltörpül a francia liszt bevitelének emelkedése mellett. Hát még az amerikai verseny. Magyar liszt 2 hónap alatt 245 330, amerikai liszt ugyanennyi idő alatt 2589409 angol mázsa. A többi államok konkurrencziája ez ideig még jelentéktelen.

Érték-tőzsde.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1895. március 15-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4 %	— — —	124.25	124.75
vasuti beruházási kötvény 4 1/2 %	— — —	127.50	128.50
koronajárdék 4 %	— — —	99.—	99.50
regále váltásági kötvény 4 1/2 %	— — —	101.25	102.25
Osztrák aranyjárdék 4 %	— — —	125.—	125.50
Egységes állam kötvény 4 1/2 %	— — —	101.25	101.75
Tisza-szegedi 4 %-os nyereséy-sorsjegy	— — —	153.50	154.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	— — —	461.50	462.—
Osztrák hitelbank részvény	— — —	394.80	395.—
Magyaripar- és kereskedelmi bank részv.	— — —	128.25	128.75

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4 %-os sorsjegy	— — —	131.50	132.50
3 %-os	— — —	109.25	109.75
Osztrák földhitel sorsjegy 3 %-os	— — —	118.—	119.—
Nagyvár vöröskereszt sorsjegy	— — —	11.50	12.—
Osztrák " " " "	— — —	18.—	18.50
Olasz " " " "	— — —	13.—	13.50
Bazilika sorsjegy	— — —	8.50	9.—
Jó-sziv " " " "	— — —	3.—	3.30

Pénzmozgások:

Cs. és kir. arany	— — — —	5.78	5.85
90 márkás arany	— — — —	12.07	12.11
20 frankos arany	— — — —	9.79	9.83
1 Saverisgas	— — — —	12.34	12.38

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenör” részére.

Budapest, március 14.

Napi jelentés.

Gabona-üzlet. Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv is gyenge volt, az irányzat nyugodt maradt, Elkelt 14.000 mm. változatlan áron.

Eladások:

Tiszavidéki 100—82 mm.	7.05 frt.	100—82	7.05 frt.
100—81 mm.	7.05 frt.	100—81 mm.	7.02 1/2 frt.
100—81 mm.	7.—frt.	400—80 mm.	7.—frt.
100—80 mm.	6.95 frt.	100—81 mm.	6.95 frt.
100—79 mm.	6.85 frt.		

3 havi időre Zab 6.62 1/2—6.75

készpénzfizetés mellett.

Határidő-üzlet. Amerikából lanyhább árfolyamokat jelentettek, mire nálunk is lanyhán indult az üzlet bazában s tekintettel az enyhe időjárásra s az itteni igen gyenge üzletmenetre zárlatig lanyha maradt. Tengeri változatlanul indult, s csekély vásárlási kedv mellett zárlatig úgy maradt. Zab és rozs csekély üzlet mellett változatlanok.

Zárlat 1 óra:

B u z a	márcz. ápr.-ra 1895	6.77—6.79
"	május-juniusra 1895	6.76—6.78
"	szept.-októ-berre 1895	7.08—7.10
R o z s	márcz.-ápr.-ra 1895	5.63—5.65
"	szeptem.-okt.-re 1895	6.00—6.02
Tengeri	máj.-jun-ra 1895	6.36—6.38
"	jul.-augusztusra 1895	6.40—6.42
Z a b	márcz.-áprilra 1895	6.28—6.30
R e p e z e	aug.-szept. 1895	10.75—

Zárlat 4 óra:

B u z a	márcz.-ápr.-ra 1895	6.80—6.82
"	május-jun.-ra 1895	6.79—6.80
"	szept.-okt. 1895	7.14—7.16
R o z s	márcz.-áprilra 1895	5.64—5.66
"	szept.-okt.-re 1895	— — —
Tengeri	máj.-junra 1895	6.37—6.38
"	jul.-auguszt.-ra 1895	6.43—6.44
Z a b	márcz.-áprilra 1895	6.30—6.32
R e p e z e	aug.-szeptre 1895	10.80—10.85

Kőbányai sertés vásár.

Márcz. hó 14. Hizott sertés árak: 1 Magyar első rendű: 1 Öreg nehéz (páronkint 400kg gramm felüli súlyban) 46. krtól 47. krig. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm súlyban 46. 47. krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli súlyban) 48—49 1/2 krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm súlyban 46—47 krig. — Fiatal könnyű (páronkint 250 kgm. terjedő súlyban 46 krtól

47 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg. felüli súlyban) 45 1/2—46. krig. Közép (páronkint 220—280 kg. terjedő súlyban) 45—45 1/2 krig. Könnyű (páronkint 220 kg. terjedő súlyban) 45 krtól 46 krig

Szerkesztői posta.

G. U. P. A toronyhistoria kissé erősen el van nyújtva; a vörös plajbász nagyon elkelve rá.

A főt. piarista tanár urak figyelmébe. Ugyan, nagyon kérjük, tanár urak, buktassák meg azt a kis, II. oszt. diákok, a ki ilyeneket írkal hozzánk, a helyett, hogy a mensa-t ejtegetné: „Ha helyeslik az urak tárczában helyezendő versemet, melyet ön magam írtam és éppen ez időnyre szól kérem azt nevemmel együtt közölni tárczának, a mely így szól: (Bérmertve.)

A tavaszhoz.

Erősen süt a tavaszi napsugár
Elmehetsz már téli rokom jön a nyár
Elmehetsz már más világot keresni
Ahol a jég ahol a hó téged ki-án látandui

Majd ha egykor az öreg tél vissza talál jönni
Ismét újra előveszlek jót megmelegedni
Mostan pedig légy nyugodtan
Ugy lesz miként megmondottam.

Látszik, hogy már jó idő van,
Varjú csóka mind távol van,
Ide hagyták már a várost,
A mely körös körül sáros.

Debreczeni városi színház.

Idénybérlet 131. szám. Páratlan bérlet.

Ma, Pénteken, 1895. március 15 én.

BIBOR es GYÁSZ.

Eredeti történelmi dráma 4 felvonásban, 7 képben. Irta: Hegedüs Lajos. (Rendező Bács.)

Holnap, szombaton 1895. március hó 16-án

Páros bérletben.

Figaro házassága

vagy

egynapi bolondság.

Vigjáták 5 felvonásban. Irta: Beaumarchais. Fordította: Paulay Ede. (Rend. Bács Károly.)

H E T I M Ű S O R:

Vasárnap, március 17. Bubos pacsirta, életkép 3 felvonásban. Irta: Wildenbruch. (Páros bérlet.)

Kiadó és lapnyajdonos:

„Osekonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő: Eötvös K. Lajos.

Helyettes szerkesztő: Katona Imre.

Női ruhák

a legdivatosabb kivitelben készítettnek

Kunz József és Társa cég

női divatárú osztályában.

Gyász ruhák 6 óra alatt.

Tavaszi és nyári újdonságok és különleges egyes ruhára való szövetek raktárra érkeztek.

Haszonbérlet.

Biharmegyében (Érmellék) vasuti állomásnál fekvő, mintegy 1000 hold kiterjedésű jó homokos talaju birtok, 36 hold dohánytermelési engedélyvel, s szép urilakkal, kerttel haszonbérbe kiadó.

Átvehető október 1-én.

Bővebb értesítést ad

Dr. Kemény Móricz

ügyvéd Debreczenben.

A nagymosás napja

nem rémes nap többé!

A szab. szerecsen-szappan használatával 100 drb fehérműt moshatunk fél nap alatt teljesen tisztára és szépre. A fehérmű még egyszer annyira ideig tart, mint más szappan használatánál.

A szab. szerecsen-szappan használatánál a fehérmű csak egyszer lesz mosva az eddigi háromszori helyett. Nem szükséges kéfével mosni vagy az ártalmas fehérlítő-port használni. Megtakarítás idő-

tűző anyag- és munka-erőben. — Tökéletes ártalmatlanságáról bizonyítványt adott dr. Jollos Adolf cs. kir. törvényszéki szakértő.

Kapható minden nagyobb fűszer- és vegyeskereskedésben, valamint az I. bécsi fogyasztási egyletnél és az I. bécsi háziasszonyok egyleténél.

Főraktár: Wien I., Renngasse 6.

136 szám
1895. v. k.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 1565/1894. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a Közgazdasági Bank részére Szikszay Gyula, debreczeni lakostól 950 frt tőke, ennek 1894. évi október hó 10 napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 32 frt 86 kr. perkoltság erejéig 1895. évi január hó 17-én bírósággal lefoglalt és 1960 frtra becsült házi-utórok, lovak- és fürdői felszerelvényekből álló ingóságok **1895. évi márczius hó 22-én délelőtti 9 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben, a Margit-fürdő telepén megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1895. évi márcz. 4-én.

Török
birói kiküldött.

Szabó Lajos fiai

cégnél

Debreczen, Rózsater

a tavaszi idényre raktárra érkeztek:

Divatos női ruhaszövetek,
Brassói és gácsi posztók.

Lakás berendezésekhez:

* Szőnyeg, függöny, *

Butorszövet,

Ágy és asztalterítők,

Vásznak,

melyeket olcsó, szabott áron árusítunk el.

Vidékre kívánatra mintákat bérmentve küldünk.

Egy nagyobb és egy kisebb

udvari lakás

május hó 1-től

KIADÓ

Miklós-utca 1916. sz. a.

Értekezhetni ugyanott a háziasszonynyal.

Építési cikkek raktára.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy

Piacz-utca 1824. szám alatt **SZIKSZAY-HÁZ**

cement és disztégla gyári raktárt rendeztem be és ugyanott legjobb minőségű

portland és román cementet,

valamint

kőbányai sajtolt disz-téglát

zsákonként és vagononként bármily mennyiségben

jutányos áron árusítok.

Kiváló tisztelettel

STEGMÜLLER ÁRPÁD.

HIRDETMÉNY.

A

„Debreczeni faáruraktár-szövetkezet“

II-ik ÉVI

RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

1895. évi márczius hó 31-ik napján

vasárnap délelőtt 10 órakor

a Takaré- és Hitelintézet hivatalos helyiségében

(Debreczen, N.-Csapó-utca 335—336. sz. a.) tartja.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1894-iki üzlet-évről és az évi zárszámadás megbirálása.
2. A nyereség felosztásának megállapítása.
3. Két igazgatósági tag megválasztása.
4. Indítványok tárgyalása.

A mérleg 1895. évi márczius hó 23-tól kezdve a telep irodai helyiségében (Homokkert sor 258. szám) megtekinthető.